

2. Від Центру Разумкова були Рачок і Чалий. Говорив з Януковичем саме Чалий, переконуючи “не зрадити європейський вибір”. Янукович обіцяв.

3. Перед нами він усе-таки підходив до столу театру Франка, обіймався зі Ступкою. Інших дійсно проігнорував. Коли підійшов до нас, вираз обличчя був дуже напруженим: коли людина просто мусить обов'язково зробити щось неприємне.

4. Найголовніше, дуже пікантний момент усього цього. Коли Янукович говорив, що “Настя задерла спідницю і показала, що вона в трусах”, — він показав це на собі жестом, як вона піднімає спідницю.

А вірші мені можеш надіслати? Цікаво. Ірина Бекешкіна

ВОЛОДИМИР ПАНІОТТО

Дев'ять днів без Іри¹

Я належу до тих, кого ви називали у своїх постах — рідні та близькі. Я близька. Подруга. Більш як 40 років...

21.03 о 10.15 “Демократичні ініціативи” опублікували на своїй сторінці повідомлення про смерть Ірини Бекешкіної. Годину по тому на сторінці Іри була вже величезна кількість відгуків, а за дев'ять днів життя без Іри — нескінченна стрічка.

Найбільше — про жах, шок і страждання.

Потім багато про професіоналізм, об'єктивність і чесність Іри як соціолога. Вибачте, що без авторства: “... була мірилом чесності та неупередженості, совість і честь справжньої української соціології, великий спеціаліст із соціології та фахівець бездоганної репутації, символ української соціології, одна з найкращих соціологів України. Вона ніколи не служила кон'юктурі, її висновки як соціолога завжди були стандартом якості. Бекешкіна — це й була соціологія. Не просто соціологія, а невідкупна, професійна і справжня соціологія. Вона тримала високий стандарт професійності та доброчесності. Це одна з небагатьох соціологів, кому можна було довіряти. Вона була легендарним соціологом в нашій країні”.

Отож, перед нами феномен Бекешкіної. І відповіді на питання:

Чому була найбільш упізнаваним соціологом України?

Чому ступінь довіри до її думки був найвищим?

Чому її вважали символом чесної об'єктивної соціології? — “Мене завжди дивує, коли люди огульно кажуть: “Усі беруть, соціологи беруть...” Я тоді запитую: “А за скільки ви продали б своїх дітей?” Ображаються... Люди чомусь вважають, що дітей продавати не можна, а от себе — запросто. А що таке людина, як не її цінності, переконання, самоповага, зрештою? І продати все це — виходить, самому собі винести смертний вирок, убити свою особистість” (Ірина Бекешкіна).

¹ Текст написано на дев'ять днів по смерті Ірини Бекешкіної.

Чому очікували, коли Бекешкіна прокоментує те, що відбувається в країні, бо “нічого не зрозуміло”?

Чому вважали, що їй доступна істина?

Чому її боялися нечесні соціологи? Вона придумала їм назву “*Рога и копыта*”. Вона писала розлючені тексти для захисту репутації української соціології.

Є й інші питання, відповіді на які пояснюють феномен Бекешкіної. Чому найдорожча річ у її квартирі — це комп'ютер за 400 доларів? Чому на кухні старі-старі бабусині тарілочки? І речей дорогих не носила. І була байдужа до дорогих прикрас.

І завжди, коли в метро її впізнавали й питали здивовано: “Це Ви? Ви, що, їздите в метро?” — сміялася: “А Ви думали на машині?”

Про впізнавання. Впізнавали постійно. Впізнавали в метро, на вулиці, в магазині. На Майдані 2014 року постійно просили сфотографуватися з нею і завжди лунало: “Ми вас любимо, і ми вам віримо”.

Дівчинка з блатної Солом'янки (слова Іри), яка жила з бабусею і дідусям. Так, була балувана. Виросла в ефектну дівчину, а потім в публічну людину. І стала моральним авторитетом для суспільства.

Вона ніколи не говорила: “Ось ця людина вплинула на моє життя”. Не було такої людини. Вона сама себе зробила. Хоча про свій вибір філософського факультету говорила, що в 10 класі до них на практику в школу прийшов студент з філософського факультету. Він вів уроки суспільствознавства, і це було цікаво і захопило Іру. І ще — завжди говорила: “Мене соціології вчила Наталія Паніна”.

Оксана Кисельова, давня подруга Ірини з часів роботи в Інституті філософії, коли написала про Іру, це було теж про феномен Бекешкіної:

“Высокая степень выраженности личности. Самость. Осознание себя, своей жизненной позиции, места в мире, принципов, готовность их отстаивать, невзирая на обстоятельства и власти предрержащие. Самость — это способность быть самой по себе, полагаться на себя в любых жизненных ситуациях, самостояние. Но это также и *самотність*, одинокость... При всей своей открытости, готовности к общению и оказанию поддержки, Ира как бы всегда отстояла, ускользала, оставляя шлейф недоговоренности, оставаясь для меня до конца не разгаданной. Да, ускользала. И мелькала одинокость...”

Так. Була обраною, була. Знала про свою обраність, знала. Але не говорила про це.

Збиралася жити довго. Фраза, яка тиражувалася кількаразово: “Дуже не хочеться полишати світ”. Сказано задовго до смерті. І там був інший контекст: “Світ — гарне місце, за нього варто битися, і мені дуже не хочеться його полишати”.

Хотіла “жити раціонально — розмірено, планомірно, не хапатися за все, навчитися говорити “ні”, відпочивати не один тиждень на рік, а принаймні два і ще багато чого”. Хотіла, але не складалося, тому що дуже багато було подій, питань, які без неї не розв'язувалися.

Планувала віддати “Демініціативи” в хороші руки і почати писати свою Книгу. Планувала розібрати свій архів. Останній пост Ірини починався словами: “Все більше схильюся до висновку, що вже час зайнятися спогадами”.

Казала, що не відчуває свого віку: “Відчуваю себе так, як відчувала в 40 років”.

Була людиною з високим почуттям солідарності. Завжди готовою на допомогу. Витягувала мене з драматичних ситуацій, в які я потрапляла.

Як так вийшло, що Іра померла?

Розуміла вона, що вмирає? Ні. Вона не прощалася жодного разу, жодного разу не говорила: “Слухай, раптом я помру, то ...”

І слава Богу, що вона не зрозуміла, що вмирає, що вона не пережила жах смерті.

Страшенно боляче...

АННА КИСЛА

Наостанок.

Віршовано і трохи нервово

І.Б.

Смерть твоя — втрата. Смерть твоя — драма.

Для тих, хто любив тебе, це — психотравма.

Не заживатиме ще дуже довго —

Ти якраз встигнеш дістатися Бога,

Або, інакше, Вищої Сили,

В котру ти вірила ще до могили.

Там, нагорі, теж оцінять харизму,

Подискутують з твоїм афоризмом —

“Поки живі ми — все не остаточно” —

Адже Душа є безсмертною. Точно.

Істинно так. Тож і Там є життя —

Із Абсолютом наше злиття!

ВІКТОР РИБАЧЕНКО,

друг Іри зі студентських років і на все життя

Пам'яті Ірини Бекешкіної

Спасибі, що ти була.

Що вибила, мов на металі,

Слід свій. А що надалі?

Куди вона вибула і пішла —

Душа твоя негамовна?

Куди полетіла, повна

Ще свіжих земних турбот,

Болей, марнот, гризот?

Цей твій вічний цейтнот

Від лавини різних турбот —

Дівчина — Дон Кіхот!